

Wat nieuwe krachten'

Erving dankzij AI

...komst van de computer. Als kunstmatige intelligentie de verwachtingen waarmaakt, kan het gemiddelde scenario dat de Fed en andere economische instituten verwachten van een groei die terugkeert naar circa 2%, volgens het model van Vanguard dus overtroffen worden. Wij verwachten dat de economie sneller groeit, groter dan een terugkeer naar het oude groeitempo, zegt Davis. Dat is een voorspelling, maar wel een scenario dat volgens ons waarschijnlijker is dan de andere."

OL-PIER

...n Schiphol, stelt de regering dat het goed mogelijk is dat de oplevering van de pier op tijd zal gaan. De kosten voor de pier op het vliegveld zullen lager zijn dan de kosten van de A-pier. Volgens de zeggingsman van Schiphol zal een eventuele claim niet hoger worden dan €282 miljoen euro, die dan nog bovenop de €1,4 miljard zou komen. Bronnen bij Schiphol melden eerder aan De Telegraaf dat het uiteindelijke prijskaartje voor de pier op €2 miljard zal uitkomen als de claim van Ballast en TAV wordt toegewezen. Hoewel Schiphol zelf wil krim-

'VAN GOUD'

...luchthaven stelt donderdag dat er voor 18 kilometer aan 'brandwerende coating' is aangebracht op de staalconstructie. Schiphol heeft als gevolg van de bouwblunders een dispuut met de bouwcombinatie van TAV en Ballast Nedam, die daarvoor uit elkaar gingen. Volgens de zeggingsman van Schiphol zal een eventuele claim niet hoger worden dan €282 miljoen euro, die dan nog bovenop de €1,4 miljard zou komen. Bronnen bij Schiphol melden eerder aan De Telegraaf dat het uiteindelijke prijskaartje voor de pier op €2 miljard zal uitkomen als de claim van Ballast en TAV wordt toegewezen. Hoewel Schiphol zelf wil krim-

De nieuwe A-pier. FOTO SCHIPHOL

pen, is de investering wel noodzakelijk, aldus de woordvoerder. "De verwachting is dat luchtvaartmaatschappijen met grote vliegtuigen naar Schiphol zullen komen na de krimp. Dat betekent meer passagiers en daar is de pier voor nodig."

Alarm van overheden: klimaatdoelen niet gehaald

'Windmolenparken op land in kiem gesmoord'

door Theo Besteman

AMSTERDAM • In talloze regio's komen geplande windmolens niet van de grond. Ze stuiten op verzet van omwonenden, nieuwe landelijke milieunormen en op een vol stroomnet. "Klimaatdoelen zullen in het huidige tempo niet worden gehaald."

Dat komt naar voren uit het nieuwe overzicht van alle geplande windmolens. "Windprojecten op land staan onder druk", erkennen de uitvoerders bij het donderdag verschenen overzicht. Nederlandse overheden in dertig regio's gebruiken de Regionale Energiestrategie als planning om elektriciteit op land te leveren. dichtbij bedrijven en woonwijken, waarmee er meer betaalbare elektriciteit en warmte uit groene bron moet komen, aldus Kristel Lammers namens het instituut van deze energieregio's.

Uitvoering taai

"Maar de uitvoering is taai", concluderen de projectleiders. Het stroomnet zit overvol. "Een onverminderd groot probleem." Dat wordt niet minder vanwege de aanhoudende groei van het aantal warmtepompen, laadpalen voor stekkerauto's en zonnepanelen. Bedrijven die overstappen van fossiele brandstoffen als olie en gas en op stroom als energiebron overgaan, voeren de vraag de laatste jaren enorm op.

Zonnestroom heeft daarbij de voorkeur van overheden gekregen boven windmolens. Er is komende decennia veel meer van die

In het kort

- Nederland breidt windturbineparken op zee snel uit.
- Overheden: voor klimaatdoelen zijn ook windmolens op land nodig.
- Uitrol daarvan stopt door ruimtegebrek, bewonersverzet en vol stroomnet.
- Rijk zou touwtjes meer in handen moeten nemen om snel bij te bouwen om de CO2 te verlagen.

groene energie op land nodig, ook om de CO2 te drukken. De regering heeft zich vastgelegd op 55% minder CO2-uitstoot in 2030 ten opzichte van 1990.

Aangescherpte milieunormen beperken de plaatsing van windturbines. Gemeenten zoeken bijvoorbeeld ook naar plekken voor aansluiting op warmtebronnen als alternatief voor het aardgas dat nu nog huizen en gebouwen verwarmt.

Nieuwe windmolenparken op land een uitzondering. FOTO ANP/HH

Kabinet-Schoof

In het nieuwe Hoofdlindenakkoord van het kabinet-Schoof is ruimte voor windmolens op land bovendien beperkt. "In nieuw te bestemmen gebieden gaat woningbouw, in geval van concurrentie om grond, boven windmolens", is de marsroute volgens het kabinet. "Windmolens komen zoveel mogelijk op zee, in plaats van op het land", benadrukken de coalitiefracties PVV, VVD, NSC en BBB in dit akkoord.

De overheid wilde naar 55 terrawattuur productie door windmolens in 2050. Dat vloeit voort uit het Klimaatakkoord. Het Planbureau voor de Leefomgeving gaf eind vorig jaar aan dat 35 terrawattuur haalbaar is. Meer windturbines erbij moet ervoor zorgen dat energie betaalbaar blijft. "Er zijn steeds minder plekken beschikbaar voor projecten", waarschuwen de uitvoerders nu.

De doelen voor productie richting de eindstreep van 2050 blijven overeind, benadrukt Lammers. Dat betekent dat in kortere tijd meer ruimte gezocht moet worden voor windmolens.

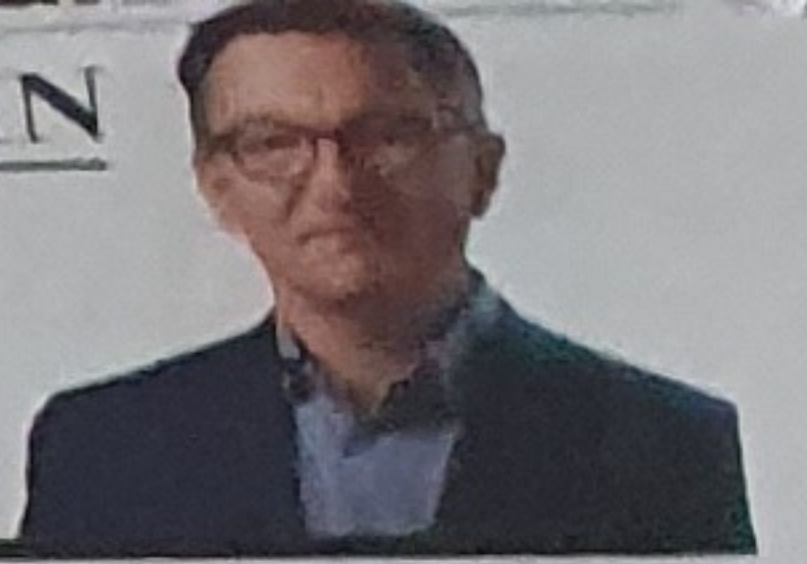
Waarmee de overheden vermijdelijk meer plek daarvoor op land zoeken. De projectleiders claimen dat er steeds meer initiatieven voor het opwekken en lokaal delen van energie komen. Bijvoorbeeld in energiegemeenschappen en energy hubs. Maar die stuiten vaak op blokkades van omwonenden. "Voor initiatiefnemers in wijken en op bedrijventerreinen zijn nieuwe regels en ruimte in wetten, beleid en financiering nodig", aldus de projectleiders van de regio's.

Kabinet: 'Turbines zoveel mogelijk op zee'

Om te versnellen willen provincies dat het Rijk het heeft in handen neemt, waarmee het elektriciteitsnet op het land eerder uit te breiden zou zijn. In 2023 steeg de hoeveelheid duurzame energie tot 17% op het geheel, na 25% toename van de windmolens en 17% meer zonnepanelen.

"Met de huidige obstakels is het doel van 35 terrawattuur met een grote inspanning weliswaar nog te halen, maar is het streefdoel van 55 terrawattuur buiten beeld geraakt. Dat is problematisch", reageert de Nederlandse Vereniging van Duurzame Energie (NVDE). "Niet alles kan op zee." Meer windmolens op land worden 'onmisbaar', stellen deze ondernemers.

MARTIN VISSER

Schijnzelfstandige

Het duurt nog een half jaar maar nu al zitten zzp'ers in de gordijnen. Het is de bedoeling om per 1 januari aanstaande eindelijk te gaan handhaven op de aanpak van schijnzelfstandigheid. Dat maakt zzp'ers die zelf menen ondernemer te zijn, maar volgens de letter van de wet misschien toch werknemer ongerust. Kun je als zzp'er wel helemaal zeker weten dat de fiscus je als zzp'er blijft zien? En wat zijn de fiscale gevolgen als dat niet zo is? Ook opdrachtgevers zitten niet deze onduidelijkheid in hun maag. Maar het is toch goed dat de wet gehandhaafd wordt? Dat zou je denken. Maar die wet (de beruchte wet DBA) stond niet voor niets al jaren in de ijskast. In 2016 werd deze wet ingevoerd en van meet af aan lag die onder vuur omdat de definitie van wat een zelfstandige is, onduidelijk en onwerkbaar zou zijn. De kritiek was zo breed gedragen, dat toenmalig staatssecretaris Eric Wiebes geen andere mogelijkheid zag dan niet meer te handhaven op die wet. Dat is inmiddels zo'n acht jaar geleden gebeurd. Het is een bizarre situatie. Acht jaar lang is er onduidelijkheid over de scheidslijn tussen zzp'ers en werknemers. Daardoor kunnen mensen in zzp-schap werken, terwijl ze eigenlijk verkapt in dienst zijn. Mensen profite-

Zzp'er in de zorg is toch geen ondernemer

ren zo onterecht van fiscale voordelen (de kansrijke zzp'ers). En andere mensen worden onterecht door opdrachtgevers in een onzekere arbeidsrelatie vastgehouden (de kwetsbare zzp'ers). Ondertussen groeit het aantal zzp'ers nog altijd onstuimig en duurt de onduidelijkheid maar voort.

Na adviezen van commissies uit de polder heeft ex-minister van Gennip onlangs eindelijk de ste aanzet gegeven tot nieuw denken. Daarmee zou na al die jaren heldere knip moeten komen door echte zzp'ers ongestoord ondernemen en verkapte werknemers in dienst kunnen laten. Waarom dit allemaal zo lastig moeten duren, blijft een raadsel.

Nu we op de drempel staan van een nieuwe wetgeving (waarvoor nog de nodige kritiek op heel merkwaardig dat de oude wet gehandhaafd blijft). Heeft het toezicht echt moeten doen dan nu nog met de wetsartikelen in de hand opdrachtgevers in nietigheid te storten? Of is de neerdringende als handhaving gelijk blijkt, waarvoor dan niet ge-

In het Hoofdlindenakkoord aanstaande wetgeving omarmd. Dat biedt Gennips opvolger met spoed dit vasten? Want het is vergeten is waar is. In de zorg neemt het aantal hand toe. Zij deze publiek maar op. En kundige nu kan dat amper geen einde positie van sen met nalen mense den in dit